

POSTANOWIENIE

8 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Oktawian Nawrot (przewodniczący)

SSN Leszek Bielecki (sprawozdawca)

SSN Adam Doliwa

SSN Robert Stefanicki

SSN Marcin Trzebiatowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 8 lipca 2026 r. w Warszawie

wniosku B. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T.

o zbadanie spełnienia przez SSN Ireneusza Kunickiego wymogów niezawisłości

i bezstronności w sprawie II CSKP 33/26

z powództwa B. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T.

przeciwko Gminie Miasto T.

o zapłatę

odrzuca wniosek.

Oktawian Nawrot

Leszek Bielecki

Adam Doliwa

Robert Stefanicki

Marcin Trzebiatowski

(K.W.)

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy zaważył, co następuje:

Wniosek podlegał odrzuceniu.

Na wstępie należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym - dalej u.SN (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 622) dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności, z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, na wniosek strony lub uczestnika postępowania przed Sądem Najwyższym, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy.

Wniosek o stwierdzenie powołanych w ustawie o Sądzie Najwyższym przesłanek powinien być złożony wobec sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym, wyznaczonego do składu rozpoznającego: środek zaskarżenia, sprawę dyscyplinarną, sprawę o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury, sprawę z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych dotyczącą sędziego Sądu Najwyższego oraz sprawę z zakresu przeniesienia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku (art. 29 § 6 u.SN). Poza tym, wniosek z art. 29 § 5 u.SN powinien zostać złożony w terminie tygodnia od dnia zawiadomienia uprawnionego do złożenia wniosku o składzie rozpoznającym sprawę.

Wniosek powinien również spełniać wymogi, o których mowa w art. 29 § 9 u.SN, tj. wymogi przewidziane dla pisma procesowego, a także zawierać żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 29 §

5 u.SN oraz powoływać okoliczności uzasadniające żądanie wraz z dowodami na ich poparcie. Niespełnienie wskazanych wymogów formalnych skutkuje odrzuceniem wniosku z art. 29 § 5 u.SN bez wezwania do usunięcia braków formalnych (art. 29 § 9 pkt 1 i 2 w zw. z art. 29 § 10 zdanie pierwsze u.SN).

Odrzuceniu podlega również wniosek złożony po upływie terminu albo z innych przyczyn niedopuszczalny (np. wniesiony przez podmiot inny niż wynika to z art. 29 § 7 u.SN).

W niniejszej sprawie wniosek z dnia 25 marca 2026 r. nie spełnia wymagań formalnych, o których mowa w art. 29 § 9 pkt 2 powołanej ustawy. Jak już wcześniej sygnalizowano, zgodnie ze wskazanym wyżej przepisem prawa, wniosek powinien zawierać przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie. W ramach tych okoliczności wnioskodawca powinien wskazać okoliczności związane z powołaniem sędziego, jego postępowaniem po powołaniu, a także wpływ związanego z tym naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności na wynik sprawy z uwzględnieniem jej charakteru.

Wniosek złożony w niniejszej sprawie powyższych wymagań formalnych w sposób oczywisty nie spełnia. Nie zawiera on bowiem żadnych okoliczności uzasadniających żądanie stwierdzenia, że wobec wskazanego sędziego zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 29 ust. 5 u.SN oraz nie wskazuje jakichkolwiek dowodów na ich poparcie.

Wnioskodawca, argumentując zasadność swojego wniosku, powołuje się wyłącznie na okoliczności towarzyszące powołaniu Sędziego SN Ireneusza Kunickiego, a wniosek w głównej mierze oparty jest na przytaczaniu wybiórczych orzeczeń sądów krajowych i międzynarodowych trybunałów. Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie podziela stanowisko wyrażone w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2023 r., sygn. I ZB 17/22, co do sposobu interpretacji orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego oraz sądów

i trybunałów międzynarodowych w odniesieniu do spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności.

Na tle aktualnie obowiązujących przepisów prawa, oraz w świetle i w duchu orzecznictwa sądów krajowych i europejskich trybunałów, stosunek braku bezstronności sędziowskiej - w związku z wnioskiem o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności lub wniosku o wyłączenie sędziego z przyczyn towarzyszących wyłącznie jego powołaniu - może być uwzględniony jedynie przy wykazaniu zindywidualizowanych okoliczności (skierowanych w stosunku do konkretnej osoby), które mogą mieć wpływ, co do jego oceny w konkretnym postępowaniu. Wskazanie tych okoliczności (i przede wszystkim ich udowodnienie) spoczywa na stronie/wnioskodawcy, którzy taki wniosek składają.

Jednakże konstytucyjne gwarancje nieusuwalności i niezależności sędziowskiej sprzeciwiają się temu, aby argumentację opierać wyłącznie na okolicznościach towarzyszących powołaniu sędziego. Ocenie takiej powinno podlegać postępowanie danej osoby (z uwzględnieniem szczególnej ostrożności), już po rozpoczęciu piastowania urzędu sędziego. Oznacza to, że bezstronność sędziowska powiązana jest ściśle m.in. z działalnością orzecniczą, należyтым wykonywaniu obowiązków służbowych (godnie i niezawisłe) oraz odpowiadaniu kwalifikacjom moralnym i formalnym. Okoliczności towarzyszące powołaniu na urząd sędziowski nie powinny stanowić wyłącznej przesłanki do zastosowania instytucji tzw. testu niezawisłości, bezstronności i wyłączenia. Koniecznym jest, aby wnioskodawca, w sposób dostateczny uprawdopodobnił, że zachowanie, poglądy, czy nawet kwalifikacje danego sędziego, mogą mieć wpływ na brak bezstronności przy rozpoznawaniu konkretnej sprawy. Bezstronność jest synonimem obiektywizmu, braku uprzedzeń i neutralności wobec stron, a także niekierowania się przy rozstrzyganiu sprawy względami, które miałyby charakter inny niż merytoryczny. Przy ocenie, czy określona okoliczność może wywoływać wątpliwość co do bezstronności sędziego, trzeba uwzględnić nie tylko punkt widzenia strony, lecz także to, czy powołana okoliczność może powodować taką

wątpliwość z perspektywy obiektywnie i racjonalnie działającego obserwatora, czy chodzi o wątpliwość uzasadnioną. Bazowanie wyłącznie na kryterium subiektywnym, opartym o indywidualne przeświadczenie lub nawet przypuszczenie strony, mogłoby prowadzić do przekształcenia instytucji testu niezawisłości i bezstronności instytucji wyłączenia sędziego w instrument służący odsuwaniu od postępowania sędziów, których strona/wnioskodawca uznaje za "niewłaściwych" przez pryzmat subiektywnego pojmowania własnych interesów, co stałoby w kolizji z celami tej gwarancji procesowej (tak postanowienia Sądu Najwyższego: z 17 września 2021 r., II CO 68/21, z 18 grudnia 2023 r., I ZB 5/23).

W związku z powyższym, w ocenie Sądu Najwyższego w przedmiotowej sprawie, jej rozstrzygnięcie sprawy nie zależy od wyniku postępowania toczącego się przed Trybunałem Konstytucyjnym albo Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Z tychże względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji, na podstawie art. 29 § 9 pkt 2, art. 29 § 10 zd. 1 i art. 29 § 4 u.SN.

Oktawian Nawrot

Leszek Bielecki

Adam Doliwa

Robert Stefanicki

Marcin Trzebiatowski

(K.W.)

[a.ł]